

amelyet megrendeltek. A rosszhiszeműség, vagy legalább is szándékosság tényelemének fennforgását felsőbbírói ítéleteink tömegei kívánják meg. (K. 189/1910., 3114/1918., 4645/1922., 2224/1917., 280/1904. stb.)

Ha az eladó mást szállít, mint amit a vevő rendelt, ez még nem csalás. Csak akkor csalás, ha az eladó tudva mást szállít. Ez esetben a vevő jogigénye a kellékszavatosság területéről átfordul a megtámadási jog területére. A K. T. 350. §-a egész más jogterületen halad, mint a 346. és 349. §§-ok. Túlhaladna ezen cikk kereteit, ha azt a mélyreható rendszerbeli különbséget akarnám vázolni, amely a szavatossági igény és a megtámadási jog területeit egymástól elválasztja.

Ha az eladó nem azt szállította, amit a vevő rendelt és a vevő ezt nyomban megállapítja, akkor egyáltalán 'szükségtelen' beszélünk a kifogásolási jogról és annak szabályairól, meri azok ez esetben egyáltalán nem nyernek alkalmazást. (Bp. T. 192/1906., K. 937/1903. stb.) Amikor ezzel kapcsolatosan a bírói gyakorlat a Kt. 350. §-ára utal, nyilván azon érintkezési pontot tartja szem előtt, hogy az ezen esetben a szavatossági igény előterjesztésére rendelt rövidebb elévülési idő nem érvényesül.

A Kt. 349. §-ának oly értelmezését, hogy az átvétel alatt az áru „tényleges átvétele” értendő, nem találom törvényrontó, sőt a törvény intencióival ellentétben nem álló törvényértelmező magyarázatnak. Azonos az 1923. évi X. t.-c. szöveghasználatával. Sokkal jelentősebb itt azonban az az eltérés, amely a javaslat álláspontja között mutatkozik. A Jav. 1382. §-a szerint ugyanis az eladónak a *kárveszély átszállásának* időpontjára áll fenn szavatossági kötelezettsége. Rendkívül gyakorlati kérdés az, hogy átvételi késedelem esetén a szavatossági igény érvényesítésére nyitva álló idő a Kt. szemszögén mely időponttól nyerjen alkalmazást. A gyakorlatban a legnagyobb igazságtalanságokra vezetne az, ha tényleges átvétel formalisztikus elvét ezen esetre is kiterjesztenénk. Méltányosnak látszik azon megoldás, hogy átvételi késedelem esetén a javaslat álláspontja alkalmaztassék, amely alól kivételt képezne azután a Kt. 350. §-ának esete.

A magánjogi csalásnak liberális értelmezése legfeljebb abban az irányban kifogásolható, hogy az újabb bírói gyakorlat a szándékosság mellett nem kívánja meg feltétlenül a rosszhiszeműséget, ami elméletileg aggályos állásfoglalás.

Dr. Ehrnthal Aladár.

A cégvezető képviseleti jogáról.

A kir. Kúria 1936. febr. 1-én kelt P. VII. 3971/1935. sz. ítéletében a következők foglaltatnak: A rt. cégjegyzését alapszabály szerint vagy két igazgatónak, vagy egy igazgatónak és egy cégvezetőnek kellett teljesíteni. A levélen két oly cégvezető aláírása van, aki nem volt az igazgatóság tagja. Az alperes ezen az alapon a levélben foglalt nyilatkozat jogérvényét jogszerűen meg nem támadhatja. Az alapszabályoknak kiemelt tartalma

ugyanis csupán az igazgatóság képviseleti jogának miképp való gyakorlására, az igazgatóság által gyakorolt cégjegyzés alakjára (K. T. 185. §.) vonatkozik, de nem szoríthatja meg a cégvezetői jogkörnek a K. T. 38. §-ában meghatározott, egyebekben a K. T. 39. §-a szerint harmadik személyekkel szemben nem is korlátozható tartalmát. Kétségtelen tehát, hogy ha a levél nem is felel meg annak az alaknak, melyet az alapszabályok a rt. igazgatósága által írásban tett nyilatkozatok alakjára előírnak, azt mégis a cégvezető részéről tett oly ügyleti kijelentésnek kell tekinteni, melyet a K. T. 38. §-ának 1. bekezdésében meghatározott jogkörére való tekintettel a rt.-ot kötelezően jogérvényesen megtehetett. Ebben a kérdésben annak a körülménynek, hogy a levelet kiállító két cégvezető egyike a kelet idején alperes szerint már nem állott a rt. szolgálatában, nincs jelentősége; alperes nem állította ugyanis, hogy a cégvezetői minőséget ebben az időben már törölték és azt sem, hogy a cégvezetők csak együttesen járhattak el (K. T. 37. §. 2. bek.) s hogy ehhez képest egy cégvezető nyilatkozata a rt.-ot nem kötelezte.

Az ebben az indokolásban a részvénytársasági igazgatósági taggal együttesen jegyző cégvezető képviseleti hatásköréről foglaltak ellenkeznek azzal, amit erről a kérdésről az elmélet tanít és amit a gyakorlat követ.

Az elmélet és a gyakorlat nemcsak megengedettnek tartják azt (amit az ügyvezető és cégvezető kapcsolatában a Kft.-ről szóló törvény (51. §-a) már kifejezetten kimond), hogy az alapszabályok megállapítják a cégvezető és a rt.-i igazgatósági tag együttes cégjegyzését, hanem az ily rendelkezésből azt következtetik, hogy ez a cégvezető csak együttesen jegyezheti a céget s így csak az igazgatósági taggal együtt képviseli.

Igy *Nagy Ferenc* A magyar kereskedelmi jog kézikönyvében (I. 37. §.) az együttes cégvezetés egyik válfajának tekintti azt, amidőn a cégvezető nem más cégvezetővel, hanem oly minőségű képviselővel köteles együttesen eljárni, akinek meghatalmazása a cégvezetői hatáskört magában foglalja, mint pl. a rt. igazgatósági tagjával.

Vályi Sándor is Magyar Cégjog-ában (275. o. ad K. T. 40. §.) azt tanítja, hogy oly megszorításnak, amely szerint a cégvezető a cégjegyzést csak cégvezető társával, vagy a cég főnökével, részvénytársaságoknál az igazgatóság tagjaival együttesen eszközölheti, helye van s külön is kiemeli, hogy „az ily értelemben bejegyzett cégjegyzési korlátozás harmadik személyekkel szemben is joghatályos”.

A *Staub*-féle kommentár is (I. 50. §. 5. j.) arról az esetről szól, amelyben a cégvezető csak igazgatósági taggal együtt jogosult képviselőre. Nyomatékosan figyelmeztet a jogi helyzetre a *Düringer—Hachenburg*-féle kommentár (I. 50. §. 2. és 3. j.) a következő szavakkal: „Man wird die im Gesetz allerdings

nicht ausdrücklich ausgesprochene Konsequenz ziehen müssen, dass in diesen Fällen auch der Prokurist die Gesellschaft nicht für sich allein, sondern nur in Gemeinschaft mit einem vertretungsberechtigten Gesellschafter oder Vorstandsmitglied vertreten kann."

A cégvezető és az igazgatósági tag együttes cégjegyzését mint együttes képviselést tárgyalják *Kuncz Ödön* (A magyar kereskedelmi és váltójog vázlata I. 158.), *Bozóky Géza* (A magyar kereskedelmi jog I. 197.) és *Müller-Erbach* (Deutsches Handelsrecht 128. sog. Kombinierte Vertretung) is.

Amennyire a bírói határozatok tömege áttekinthető, azokban nem merült fel eddig az a felfogás, hogy a rt.-i igazgatósági taggal együttesen jegyző cégvezető az ebben az együttes képviselében részvételen kívül megtartja még a K. T. 38. §-ából folyó külön képviselési jogát, és hogy meg kell ezt tartani, mert az együttes képviselést kereteibe szorítás a K. T. 39. §-ának parancsoló rendelkezéseibe ütköznék, amelyek szerint: „a cégvezető jogkörének korlátozása harmadik személyek irányában joghatálytalannal bír". Az igazgatósági taggal együtt jegyzést régtől fogva (Tury, II. 1. ad 37. §.) a megengedett együttes cégvezetés körébe sorozták s újabban sem került nyilvánosságra oly határozat, amely az ily korlátozás lehetőségét kétségbe vonta volna.

Most sincs ok eltérni attól, amit régi tanítás és zavartalan gyakorlat (amint a sveizi törvény mondja: bewährte Lehre und Überlieferung) juttatott ránk s meglepően, azt mondani a képviselési jog gyakorlásának anyagi szabályairól, hogy csak formájára, alakjára vonatkoznak.

Más kérdés az, amelyről a közölt indokolásban nincs szó, hogy az együttes képviselést alapszabályi elrendelésének ellenére, az egyes együttes képviseléstre hivatott személyeket, igazgatósági tagokat, cégvezetőket nem kell-e a tényleges helyzet alapján bizonyos körben meghatalmazottaknak tekinteni. Ilyen eset a vezérigazgatóé, aki rendszerint, mint kereskedelmi meghatalmazott, a mindennapi ügyvitellel járó ügyletekre jogosult (K. 1921. szept. 7. P. II. 1322/1921. Hj. Dt. XV. 5.), vagy az üzlet vezetésével megbízott ügyvezető igazgatóé, aki a kereskedelmi üzlet folytatásával rendszerint járó megrendeléseket megteheti. (K. 1905. jún. 6. 688/1904. Dt. 4. f. III. 67.)

Ez a cégvezetőnél is megbízatásánál fogva előfordulhat, valamint az is, hogy a rt. igazgatósága túri, hogy valamely hatáskörben önállóan eljárjon, amiből harmadik személyekkel szemben meghatalmazása e körben szintén következik. De egyedül cégvezetői megbízásának, együttes cégjegyzésnek az előzők szerint kikötésének esetében, nem következése az önálló képviselés.

t. t.